

Telefon u Karlovcu

O uvođenju telefonske linije u Karlovac po prvi puta se raspravljalo na jednoj od sjednica gradskog zastupstva početkom 1893. godine. Većina zastupnika tada je glasala protiv te ideje, što je izazvalo snažno negodovanje i oštru kritiku upućenu gradskim ocima. Telefon je konačno uveden gotovo dvanaest godina kasnije. U rujnu 1904. list *Svjetlo* kratko izvještava o postavljanju telefonskih stupova i ostale potrebne infrastrukture kako bi građani Karlovca uskoro dobili telefon.

Asfaltovanje i telefon.

[...] Kad smo u predzadnjoj sjednici našega grad. zastupstva bili svjedoci, kako li ti gradski oci - a već naslov otac predmieva neku duševnu nadmoć, neko znanje i iskustvo - zaključili, da se u Karlovcu neće uvesti telefon, jer je tobože jednomu preskup, a drugomu jošte mudrijemu nedrag radi onih stupova, što sličje na galge, tada smo se sjetili na onaj američanski plod, što ga je Franje Drake doneo u Europu, a danas bi jedan dio Europe gladovao, da nema krumpira. Sjetili smo se, jer živimo na koncu devetnaestoga stoljeća, a taj grad Karlovac misli, da u svoje zastupstvo bira cviet inteligencije. To je liepa inteligencija, koja je prije godinu, dvie glasovala proti asfaltovanju grada, a sada glasuje proti drugoj stečevini našega modernoga vieka - proti telefonu. To neka se ovdje zabilježi, pa naši potomci, koji će listati našimi anali krstom će se krstiti, da je bilo i takovih mudraca, i to da je bila većina takovih mudrijaša, koji su i ovdje opet po starom „pleti kotac, kao i tvoj otac“, za volju osobnu hiru, bacili naš grad u red mjesta, koja su izpod sela. Ta već se sela razsvietljaju električnim svjetlom, već se asfalt i telefon uvadja u jednostavne tvornice, dapače gg. braća Kramer, trgovci u Karlovcu, imaju nekoliko godina za vlastitu porabu u svom skladištu telefon. No grad Karlovac mora da se u svakom obziru izkaže, ali ničim dobrim, naprednim, valjanim. Neka to nitko ne izpričava. Da je telefon i asfalt možda poduzeće kojega domaćega matadora, pa da mu nosi koristi, ali ne gradu, već samo tom matadoru, evo glave, ako nebi se našla većina u Karlovcu, koja bi pristala, da taj gospodin ubere hiljade od one muzare, koja se zove Karlovac.[...] I za telefon valjalo bi jošte jedan put promozgati, da nebi bilo bolje, da se uvede i kod nas. Ta za boga nebudimo zauvijeke oni mračnjaci, nazadnjaci i ljudi, koji drže, da je tek ono dobro, što meni nosi momentalnu korist. Dajte postanimo bar jedanput već Europejci, dosada smo bili poput onih na Kamerunu, koji objese na sebe kakvu modernu krpnu i natule cilindar, pa misle, da su već pozobali kulturu. Tako se i mi pričinjamo u pravoj slici. Ovo je opet jedna slika našega napredka, kad se pogledamo u zrcalo istine!

Izvor teksta: Svjetlo, 12. 3. 1893.

Telefon. Uvjeti, pod kojimi bi se mogla ustrojiti i u Karlovcu telefonska mreža. Za početak bilo primjereno, ako bi se prijavilo 35 predplatnika koji bi plaćali mjesečnih 5 for. za postaju na grad teritoriju. Državne, upravne grad. občine, duhovne oblasti, dobrotvorni i javni zavodi uživaju pogodnost, da im se ta pristojba snizi sa 50 %. Društva, gostione, kavane i predplatnici koji imaju javne prostorije plaćaju godišnjih 90 for. Za izvangradske predplatnike povisuje se ta pristojba za svaki kilometar po 1 for. Predplatnici obvezuju se, da će biti takovimi barem 2 godine.

Izvor teksta: Svjetlo, 21. 4. 1985.

Telefon. Koliko je vremena prošlo, koliko li se je moralo čekati i moljakati, dok se je napokon ipak postiglo, te će evo i naš grad dobiti telefon. Predradnje se već obavljaju, telefonski stupovi se namještaju, i tako za kratko vrijeme imat ćemo i mi toliko potrebnu i korisnu instituciju.

Izvor teksta: Svjetlo, 18. 9. 1904.

Izvor vizuala: Mikul, M. Razvoj telekomunikacija : od dimnih signala do svjetlovoda. Zagreb : Školska knjiga, 1994.